

**4 mei
2015**

Onderzoek:

'Nationale dodenherdenking'

<http://opiniepanel.eenvandaag.nl>

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 45.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2012. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 50 tot 70 procent van de panelleden.

Nationale dodenherdenking

4 mei 2014

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek deden 22.314 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee en 1174 leden van het 1V Jongerenpanel. Het onderzoek vond plaats van 24 april tot en met 4 mei 2015. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met redacteur / onderzoeker Rozemarijn Lubbe: rozemarijn.lubbe@eenvandaag.nl

Samenvatting

Brede steun voor vorm jaarlijkse dodenherdenking Zowel ouderen als jongeren vanavond stil

Er is brede steun voor de manier waarop de jaarlijkse Nationale Dodenherdenking wordt vormgegeven. Uit onderzoek van EenVandaag onder 22.000 leden van het Opiniepanel blijkt dat ruim driekwart (78%) vindt dat de dodenherdenking moet blijven zoals het is, met de kranslegging op de Dam en twee minuten stilte om 20.00 uur. Bovendien vindt 85 procent dat de Nationale Dodenherdenking jaarlijks behouden moet blijven, ook als iedereen die de Tweede Wereldoorlog heeft meegemaakt is overleden.

Ook jongeren steunen de manier waarop in Nederland oorlogsslachtoffers worden herdacht. Van zeven op de tien (71%) van hen mag de dodenherdenking blijven hoe het nu is, 17 procent vindt de huidige vorm achterhaald. In tegenstelling tot ouderen, die de oorlog vooral kennen door ervaringen van familie, hebben jongeren hun kennis over de oorlog en het belang van herdenken vooral opgedaan op school, en uit boeken, films en series.

Vanavond zelf twee minuten stil

Bijna negen op de tien (88%) deelnemers gaat vanavond zelf twee minuten stilte houden. Zij denken dan vooral aan slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog, maar bijna de helft denkt ook aan slachtoffers van andere oorlogen, en drie op de tien grijpt het moment aan te denken aan familie of kennissen die de oorlog hebben meegemaakt. De belangrijkste redenen om vanavond twee minuten stil te zijn, zijn uit respect voor slachtoffers en overlevenden van de oorlog. Een derde reden die door zowel ouderen als jongeren wordt genoemd is dat mensen door te herdenken aan de buitenwereld laten zien dat een nieuwe oorlog voorkomen moet worden.

Vrede in Nederland meer gewaardeerd

Acht op de tien (80%) waarderen vrede in Nederland meer door de huidige internationale conflicten, zoals de opkomst van IS en de situatie in Oekraïne. Zeven op de tien (71%) maken zich zorgen over de invloed van die conflicten op de vrede in Nederland. Een derde (32%) van de deelnemers is zelfs bang voor het uitbreken van een nieuwe wereldoorlog.

Nationale dodenherdenking

Dit jaar is het 70 jaar geleden dat de Tweede Wereldoorlog is afgelopen. Ieder jaar op 4 mei wordt de Nationale Dodenherdenking georganiseerd, om alle oorlogsslachtoffers die sindsdien in oorlogen zijn gevallen te herdenken. Om 20.00 uur wordt twee minuten stilte gehouden.

Hoe belangrijk vindt u de dodenherdenking op 4 mei in het algemeen?

	Opiniepanel	Jongerenpanel
Heel belangrijk:	68%	42%
Tamelijk belangrijk:	22%	46%
Niet zo belangrijk:	7%	9%
Helemaal niet belangrijk:	2%	2%
Weet niet / geen mening:	1%	1%

U heeft aangegeven dat u de dodenherdenking belangrijk vindt. Welke zaken hebben hieraan bijgedragen?

Opiniepanel

1. Door verhalen van familie en vrienden over oorlog (25%)
2. Door wat ik heb geleerd op school (23%)
3. Door het nieuws en huidige internationale crises. (21%)

Jongerenpanel

1. Door wat ik heb geleerd op school. (32%)
2. Door verhalen van familie en vrienden over oorlog (22%)
3. Door het nieuws en de huidige internationale crises. (21%)

Sommige mensen vinden dat de dodenherdenking afgeschaft moeten worden, anderen willen deze juist behouden en weer anderen vinden eens per vijf jaar herdenken genoeg.

Vindt u dat de Nationale Dodenherdenking jaarlijks behouden moet blijven, afgeschaft moet worden of eens in de vijf jaar georganiseerd moet worden?

	Opiniepanel	Jongerenpanel
Nationale Dodenherdenking jaarlijks behouden:	85%	85%
Dodenherdenking voortaan eens per vijf jaar organiseren:	10%	12%
Nationale Dodenherdenking helemaal afschaffen:	4%	1%
Weet niet / geen mening:	2%	2%

Wie moeten er volgens u herdacht worden op 4 mei?

Opiniepanel

1. Nederlandse slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. (31%)
2. Nederlandse slachtoffers die vielen in alle militaire missies sinds de Tweede Wereldoorlog. (27%)
3. Alle oorlogsslachtoffers die wereldwijd zijn gevallen. (20%)

Jongerenpanel

1. Nederlandse slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog(28%)
2. Nederlandse slachtoffers die vielen in alle militaire missies sinds de Tweede Wereldoorlog. (25%)
3. Alle oorlogsslachtoffers die wereldwijd zijn gevallen. (21%)

Officieel herdenken we op 4 mei alle Nederlanders die sinds het begin van de Tweede Wereldoorlog in een oorlog zijn gesneuveld. De komende jaren wil het Nationaal Comite 4

en 5 mei de aandacht op herdenkingsdag nadrukkelijker richten op gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog, en minder op andere oorlogen.

Vindt u het een goed of een slecht plan om de nadruk op 4 mei op de Tweede Wereldoorlog te leggen?

	Opiniepanel	Jongerenpanel
Een goed plan:	55%	44%
Een slecht plan:	26%	39%
Weet niet / geen mening:	18%	16%

Op 4 mei tijdens de Nationale Herdenking worden alle Nederlandse oorlogsslachtoffers om 20.00 uur herdacht door middel van twee minuten stilte. Sommige mensen houden op 4 mei alleen twee minuten stilte, anderen herdenken (ook) op een andere manier, bijvoorbeeld door bij een kranslegging te zijn. Weer andere mensen doen helemaal niets op 4 mei.

Bent u wel of niet van plan om op 4 mei twee minuten stilte te houden?

	Opiniepanel	Jongerenpanel
Dat ben ik wel van plan:	88%	88%
Dat ben ik niet van plan:	8%	8%
Weet niet / geen mening:	5%	4%

[Dat ben ik wel van plan] Waar houdt u twee minuten stilte?

	Opiniepanel	Jongerenpanel
Bij een kranslegging / herdenking:	11%	13%
Thuis:	70%	64%
Onderweg:	2%	1%
Bij familie:	1%	2%
Ergens anders, namelijk:	3%	8%
Dat weet ik nog niet:	12%	12%

Aan wie of wat denkt u tijdens de twee minuten stilte?

Opiniepanel

1. Aan slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. (34%)
2. Aan slachtoffers van alle oorlogen, ook recente. (25%)
3. Aan kennissen / familie die de oorlog hebben meegemaakt. (15%)

Jongerenpanel

1. Aan slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. (32%)
2. Aan slachtoffers van alle oorlogen, ook recente. (25%)
3. Aan kennissen / familie die de oorlog hebben meegemaakt. (17%)

Stelling: 'Ik ben wel twee minuten stil, maar eigenlijk herdenk ik niets.'

	Opiniepanel	Jongerenpanel
Mee eens:	8%	20%
Mee oneens:	89%	74%
Weet niet/ geen mening:	3%	6%

Stelling: 'Ik voel me goed nadat ik twee minuten stilte heb gehouden.'

	Opiniepanel	Jongerenpanel
Mee eens:	67%	56%
Mee oneens:	14%	20%
Weet niet / geen mening:	19%	24%

Waarom herdenkt u op 4 mei?

Opiniepanel

1. Uit respect voor oorlogsslachtoffers. (41%)
2. Uit respect voor overlevenden van oorlogen. (25%)

3. Om aan de buitenwereld te laten zien dat het belangrijk is om een nieuwe oorlog te voorkomen. (21%).

Jongerenpanel

1. Uit respect voor oorlogsslachtoffers. (37%)
2. Uit respect voor overlevenden van oorlogen. (28%)
3. Om aan de buitenwereld te laten zien dat het belangrijk is om een nieuwe oorlog te voorkomen. (21%).

Stelling: 'Hoe langer de Tweede Wereldoorlog geleden is, hoe minder waarde de dodenherdenking heeft.'

	Opiniepanel	Jongerenpanel
Mee eens:	15%	24%
Mee oneens:	81%	72%
Weet niet / geen mening:	4%	4%

Stelling: 'We moeten stoppen met de jaarlijkse dodenherdenking als alle mensen die Tweede Wereldoorlog hebben meegemaakt zijn overleden.'

	Opiniepanel	Jongerenpanel
Mee eens:	9%	7%
Mee oneens:	85%	89%
Weet niet / geen mening:	6%	4%

Stelling: 'De jaarlijkse dodenherdenking moet blijven zoals het nu is.'

	Opiniepanel	Jongerenpanel
Mee eens:	78%	71%
Mee oneens:	13%	19%
Weet niet / geen mening:	8%	10%

Stelling: 'De jaarlijkse dodenherdenking in de huidige vorm is achterhaald. '

	Opiniepanel	Jongerenpanel
Mee eens:	13%	17%
Mee oneens:	76%	69%
Weet niet / geen mening:	11%	14%

Hoe veilig voelt u zich in het algemeen in Nederland?

	Opiniepanel	Jongerenpanel
Heel veilig:	19%	32%
Tamelijk veilig:	68%	63%
Niet zo veilig:	11%	4%
Helemaal niet veilig:	2%	0%
Weet niet / geen mening:	0%	0%

Er speelden het afgelopen jaar verschillende internationale crises op, zoals het conflict tussen Rusland en Oekraïne, het oprukken van IS (Islamitische Staat, voorheen ISIS) in het Midden-Oosten en Boko Haram in Afrika, en de strijd tussen de Palestijnen en de Israëliërs.

Stelling: 'Ik maak me zorgen dat de internationale conflicten invloed hebben op de vrede in Nederland.'

	Opiniepanel	Jongerenpanel
Mee eens:	71%	56%
Mee oneens:	24%	39%
Weet niet / geen mening:	5%	5%

Stelling: 'Door de internationale conflicten waardeer ik vrede in Nederland meer.'

	Opiniepanel	Jongerenpanel
Mee eens:	80%	80%
Mee oneens:	11%	13%
Weet niet / geen mening:	9%	8%

Hoe bang bent u voor het uitbreken van een nieuwe wereldoorlog?

	Opiniepanel	Jongerenpanel
Heel bang:	4%	3%
Tamelijk bang:	29%	23%
Niet zo bang:	54%	55%
Helemaal niet bang:	11%	17%
Weet niet / geen mening	2%	2%

Stel dat er u oorlog zou zijn, wat zou u dan doen denkt u?

	Opiniepanel	Jongerenpanel
Dan zou ik bij het verzet gaan:	17%	11%
Dan zou ik misschien bij het verzet gaan:	20%	28%
Dan zou ik waarschijnlijk niet bij het verzet gaan:	6%	17%
Dan zou ik zeker niet bij het verzet gaan:	6%	3%
Dat weet ik niet/ dat durf ik niet te zeggen:	51%	41%